

Pàtria Love:

N.º 1

OLOT 14 DE NOVEMBRE DE 1912

Preu: 10 cèntims

PORTIC

ATALUNYA ha recobrat la seva autonomia. El sol de la llibertat il·lumina el seu rostre serè, el qual esguarda el pervenir que han de afressar-li els seus fills. Pervenir ple de grandesa de seguir les petjades

dels nostres majors, pels viranys de la Tradició pàtria, o sadollat d'incertituds i de penombres de desviar-se d'aquella ruta i enamorar-se de sistemes exòtics, engendradors de desolació i de ruïna, o bé de doctrines innovadores que, en no casar amb la natural fesomia de la terra, per llei natural sols aconduirien a la lluita dels esperits i a la mort.

Els mateixos valors racials de la nostra contextura moral i política, són precisament els que conservaren davall la cendra dels segles el patrimoni de la nostra personalitat col·lectiva i històrica, el que demostra fins a quin extrem són els puntals de la nostra manera d'ésser. La nostra llengua, àdhuc, hauria desaparegut del nostre terrer—com quasi desaparegué ja de les ciutats—fins a quedar com una antiqualla curiosa, però desposseïda de vitalitat, de no haver-se conservat co-bejosament en les cases pairals dels nostres llogarets, arxius de les tradicions nostrades, i en les quals la Religió, la Família, la Propietat i l'estreta solidaritat social hi cobraven la seva encarnació més autèntica i fidedigna. Dels nostres fogars pairals, arquetes de la Fe i de les ancestrals virtuts, n'eixiren aquelles cohorts de patricis, guerrers, almiralls, llegistes, prelat, religiosos i homes de seny que meravellaren el món i fins, modernament, l'avenc industrial de la nostra regió i que la col·loca a la davantera de les terres d'Espanya, té el seu origen en l'austeritat de les nostres velles

maisons, del quals estalvis i amb el geni emprenedor dels seus fills, sorgiren aquelles empreses gegantines que havien de donar perdurable encunyament al nostre viure.

Anem a animar políticament la nostra terra catalana, de nou, sense els caminadors del centralisme, i per això cal que madurem la nostra gravíssima responsabilitat, puix no n'hi ha prou de conquerir una autonomia: El què precisa és palesar que és merescuda i que es té capacitat per a regir-la.

Anem a estructurar no un poble ideal, tal com voldríem que pogués ésser, sinó un poble al qual la seva geografia, la història, la religió, els costums, la seva manera d'ésser, li han esculpat el seu caràcter propi i que, de no tenir-lo, no podria pretenir cap fet diferencial, base d'una autonomia de cap llei. Anem a regir-nos i és precis que no perdem de vista, i més en aquesta època turbulent en la qual la Revolució amb les seves onades voldria ofegar quant de més típic té el nostre país, cal que no perdem de vista, deiem, la nostra personalitat. *Nosce te ipsum*, afirmaven els estòics, com a primera virtut. «Coneix-te tu mateix» i això és el que cal als catalans en aquesta hora solemníssima.

La Pàtria no és nostra. La Pàtria va ésser dels que foren i és per als que han de venir encara. I com que no és nostra no podem malversar el seu tresor espiritual ni podem desfigurar-la ni molt menys anorrear-la. Cal que la conservem cobdiciosament baix la protecció de la Tradició que li esculpeix la fesomia, i cal que, en aquesta hora de confusió en la qual sota una idea de llibertat es proclamen i es sostenen tants cabdalíssims errors; cal que proclamem ben alt, àdhuc per patri egoisme, els principis més amunt esmentats i sen-

Handwritten signature or mark, possibly 'Garcia' or similar, written in a cursive style.

No ha estat possible la unió de dretes per intransigència de la «Lliga».
Cal que tothom ho tingui en compte.

se els quals Catalunya deixaria d'ésser Catalunya.

Fixem, per tant, i en el frontispici del nostre ideari, de les nostres conviccions, de les nostres esperances i com a síntesi dels nostres amors, la nostra Fe cristiana, motor de la nostra individualitat política, nord de les nostres empreses, vivificadora dels nostres prohoms, mèdul·la de les nostres lleis, informadora dels nostres costums, de la nostra literatura, de les nostres cançons, de les nostres festes i fins de la nostra arquitectura. Com el pastor de l'Enèida *ab Jove principium*, comencem amb Déu, per a seguir amb aquelles institucions que dimanen directament de la doctrina divina, com la Família, la Propietat i l'Ordre.

Ço pitjor que voldríem veure seria una Catalunya que els mateixos catalans no la reconeguéssim; en la qual el desvari dels seus fills borrés follament, aconduïts per furors sectaris, això que no aconseguiren esborrar uns segles de dominació. Cent vegades preferiríem la nostra terra encadenada que contemplar-la deshonorada i envilida pels mateixos catalans. Primer l'honra que la llibertat.

En el reconstruir de Catalunya, volem aportar-hi el nostre esforç i el nostre gra de sorra, fermes en el nostre ideal de la Fe, i davant del qual tots els altres empeny l'ideixen. Aquest és el nostre propòsit.

En la nostra aparició saludem efusivament els òrgans de premsa de la urbs: «El Deber», el més antic; «La Tradició Catalana», el de més difusió; «La Ciutat d'Olot», el de més tamany, i fins «La Bomba», el més novell; com saludem l'opinió olotina, de la Garrotxa i de la Muntanya.

Com a cavallers, no posarem la nostra ploma al servei de la insidia i de l'agravi. Fins en les nostres inofensives ironies tindrem un pregon respecte a les persones, agrupacions i idearis, i noblement, tan noblement com sentim, defensarem el nostre i el farem voleiar amb el nostre esforç, per a que es propagui com un eco per les nostres viles i llogarets.

Déu vos guard a tots.

Les dones no tenen vot en aquestes eleccions per culpa de la democràtica Esquerra. Però, les dones, poden i deuen col·laborar amb el seu consell pel triomf dels candidats de la Dreta de Catalunya.

Davant les eleccions

La nostra aparició coincideix, del·liberadament, amb les eleccions per al Parlament català, del qual haurà de sorgir el govern autonòmic de Catalunya i la estructuració que es doni a la nostra terra.

La responsabilitat de la hora és gravíssima. Si mesures de caràcter sectari cohibissin la nostra llibertat com a catòlics i ciutadans, no tindrem a qui queixar-nos. Si la fesomia que es doni al nostre terror discrepa en absolut de la seva Tradició i de la seva manera d'ésser, no tindrà la tasca apel·lació possible.

Cal que triomfi la autonomia aconseguïda, amb la demostració de què Catalunya sap governar-se. Precisa que els primers passos de la nostra vida nova siguin guiats pel seny i l'encert, com a més gran fermandança de la estabilització i engrandiment de la naixent autonomia.

Els ulls d'Espanya sencera i adhuc els d'Europa plegada es fixen a Catalunya, en aquests instants. Un sentiment d'egoisme ha d'impulsar-nos a demostrar a una i altra la justícia de les reivindicacions aconseguïdes i de les a recabar encara. Un peu en fals, en aquestes hores supremes, restaria bel·ligerància als als nostres drets i podria desfer ço que tants anys i tants esforços ha costat per bastir.

Tots tenim interès primordialíssim en el triomf de l'Estatut. Si el Parlament, elegit d'espatlles a les grans realitats catalanes, dirigeix la seva labor vers horitzons equivocats, l'autonomia pot ésser l'inici de l'ensorrament de Catalunya. Si tendències socialistes—implícites en tots els programes esquerrans—desconequent la capacitat contributiva de la propietat i de la indústria, augmenten insaciablement els impostos sobre els quals té competència la Generalitat, o en creen de contraris als principis pels quals es regeix la nostra economia, pot enfonsar-se aquesta totalment.

Un interès formidable, tal vegada no massa amidat per tothom, ens ha de guiar en aquests moments. Que un altre dia no ens haguem de penedir de la nostra passivitat.

Per aplegar un major número d'elements afins i que poguessin protegir una candidatura, qual programa fes onejar els principis de Religió, Família, Pàtria i Propietat, s'havia maldat extraordinàriament per asso-

Candidatura burgesa no equival a candidatura dretana. El burgès ho supedita tot al seu profit. Es burgès no pot ésser mai fidel ni a les dretes ni a les esquerres.

lir una unió de dretes. Els carlins i els monàrquics prometien fer cas omís dels monarquismes i en la candidatura s'hi podien adhuc afiliar republicans històrics, amants dels principis més amunt designats. Però la «Lliga» per pures conveniències del seu partit va fer impossible la unió; no per qüestió de regateig d'algun lloc en la candidatura; no per incompatibilitat d'algun candidat; no per diferències de cap classe. A ella no li convenia la unió, simplement, i a pesar de que «Propaganda Cultural Catòlica» i «Acció Popular», conjuntament amb persones prestigioses i les autoritats eclesiàstiques gestionaren la coalició, aquesta va ésser totalment impossible. O les dretes que no són de la «Lliga» i que tenen més importància que ella, almenys en aquesta província, havien de protegir la la seva candidatura o havien de situar-se en front d'ella.

La elecció no era dubtosa i per tal causa aquelles forces dretanes conjuminaren la seva candidatura de coalició, que la integren noms prestigiosos de tots els estaments i professions; noms que són una brillant executòria d'una constant acció catòlica i catalana, ben coneguts tots en les comarques gironines, i aquesta candidatura s'ha llençat a la lluita i a la victòria.

Nosaltres que militem davall els principis que es consignen en el «Pòrtic d'aquesta publicació, tampoc podem quedar indecisos davant les dues candidatures. La «Lliga», força socialment dretana, encara que «de quota», en aquests moments ha sacrificat els interessos de la alta política a la seva particular i exclusivista. Situant-se una vegada més en la seva vella posició d'autòcrata, i encara que pogués devenir-se'n perjudicis col·lectius, més ha preferit la derrota a la aliança. Ara bé, col·locades les coses en aquest terreny ens trobem: 1.ª Que la «Lliga» ha fet impossible la unió. 2.ª Que la «Lliga» sols per *accidens* pot, i a conveniència dels interessos del partit, protegir més o menys o gens els principis conservadors. 3.ª Que la «Lliga» no té, almenys a Girona, les forces amb què compten els altres dretans coaligats. Si una prova fos necessària n'argüiríem una de ben simptomàtica: El dia de la proclamació dels candidats, en el tan reduït «Centre Catalanista» de Girona, no pogué ni omplir-se el xic local.

Davant d'aquestes tres circumstàncies, no podem permanèixer neutrals, com no hi poden permanèixer tampoc quants estimin els principis vers els quals s'orienta PATRIA JOVE, i que són legió entre nosaltres.

Per tant protegim decididament la candidatura de la «Dreta Catalana» en les comarques gironines, tan ben rebuda arreu i que tants pressagis té de esclatant victòria, amb la ferma i inequívoca creença de que complirem amb els sacratíssims i ineludibles deures que ens imposa aquesta hora capdal, en la història de la nostra estimada Catalunya.

La candidatura de «Dreta» cerca el regne de Déu, abans que tot. Porta per tant la benedicció del Cel i, com a conseqüència, les primícies del triomf.

Als ciutadans de les comarques gironines

L'Estatut de Catalunya, recentment aprovat per les Corts Espanyoles, té d'implantar-se a la nostra Terra en uns moments històrics en què la tradicional civilització cristiana sofreix l'empenta de noves concepcions polítiques i socials que fan trontollar els fonaments bàsics de la nostra societat, i que de triomfar podrien enfonçar tràgicament la nostra pàtria en un abim profund.

I dintre aquests moments històrics per a Espanya, i potser pel món, nosaltres els gironins, com tots els catalans, anem a passar per un moment culminant i crític: en unes pròximes eleccions s'ha de decidir si la nostra terra es salva d'aquest naufragi i conserva la seva fesomia característica i la seva particular manera d'ésser, o té de convertir-se en un poble sense Déu i sense tradició, tret de mollos estrangers, que no coneixerien els nostres avantpassats.

Es per això, a més de l'exclusió de la representació proporcional i adopció de la forma majoritària, que el sentit comú i la precaució més elemental exigeixen, que, al menys per aquesta vegada, tots els partits i persones que tinguin fe en la Religió Catòlica, estimin la família cristiana i vulguin propietat individual, treball degudament remunerat, ordre i justícia social, prosperitat econòmica i respecte a l'Autoritat, com a principis bàsics de l'organització

social i política de Catalunya, deixant de banda tot egoïsme, tota qüestió de règim, tot desig de preponderància, tota rancúnia, tots els interessos i tots els ideals, programes i aspiracions particulars s'uneixin com un sol home, i, amb bandera desplegada i ben alta, lluitin amb entusiasme i oposin un front únic a la revolució política i social que vol entronitzar-se en la nostra Pàtria.

Per portar això a cap, es presentarà a les nostres Comarques una candidatura de COALICIO CATOLICA GIRONINA en la que entren tots els que vulguin defensar els abans esmentats principis religiosos, polítics i socials per sobre de qualsevol d'altres, que cadascú particularment podrà continuar sostenint quedant-ne separats sols els que voluntàriament se n'excloguessin, per covardia, per malícia o per la causa que sigui, i sobre els quals recauria la responsabilitat de la divisió.

Cal que tots els bons catòlics gironins, sigui quin sigui el seu color polític, que tots els que desitgin que la implantació de l'Estatut no sigui un fracàs sorollós que ens faci abaixar la cara i menys un assaig de sistemes socials exòtics que tinguem de plorar amb llàgrimes de sang; que tots els que no estan conformes amb la marxa, caràcter i direcció que en la vida política de nostra Pàtria s'imprimeix des del Govern i el Parlament central, la Generalitat i altres Corporacions públiques, aportin el seu esforç i la seva col·laboració per tal que obtingui esclatant victòria a les urnes la COALICIO CATOLICA GIRONINA.

Els moments són transcendents. Les circumstàncies són crítiques. La lluita està plantejada. Per Déu o contra Déu. Per la Revolució o per la Tradició. Via fora els traidors! Via fora els entrebancadors! Tothom a complir el seu deure! Sense desmaïes. Sense covardies. Amb el cap ben alt. Amb la bandera desplegada. Que ningú no dubti. Que tothom treballi. Que ningú no s'adormi. Per Déu i per la Pàtria, tot.

El Comitè Provincial d'Acció Política Tradicionalista, JERONI FIGA, President.—El «Centre Provincial Tradicionalista», JOSEP M.ª THIO, President.—El «Centro Moral Gerun-

dense», JOSEP M.ª VILAHUR, President.—El «Centro Maurista», ANTONIO BUSQUETS, President.—L'Associació Tradicionalista «La Margarida», PILAR ARTAU, Vda. de Janer, Presidenta.—Pel Comitè Electoral de la Coalició Catòlica Gironina, Dr. JOAN MORET.—Per el Comitè de la «Dreta Catalana» a la Garrotxa i Muntanya, JOAN SELLAS i LLUIS TRAITER.

Defallir, mai

Afirmava irònicament un ciutadà que les pallisses donen tremp i fan valents els homes. Certament això no constitueix una regla general, car hi ha homes de tremp que no el tenen pas adquirit com a fruit d'una acció contundent, tant si es mira des del punt de l'ordre físic com del moral. Però en el fons potser el nostre flemàtic ciutadà no va pas del tot errat. La pallissa moral indubtablement és un bon deixondador, però el que ho és per excel·lència és la contusió material i encara més la que es refereix a l'ordre econòmic. Milers de ciutadans no reaccionen davant un article 26 de la Constitució espanyola, ni davant d'un projecte de Llei sobre Congregacions religioses d'ample esperit sectari. Aquests ciutadans es limiten potser a fer quatre consideracions planyívoles, no sempre prou d'acord amb l'actuació abnegada de l'Església malgrat dir-se cristians, blasmant l'atropellament inferit a la llibertat i a la mateixa Constitució, i en canvi es senten revoltats davant d'unes deportacions físiques i acaben reaccionant davant la expoliació. Per a ells el millor revulsiu és l'atac en l'ordre econòmic.

Mentre el motiu de reacció no sigui altre que el que es refereix a evitar l'assalt de la pròpia posició, no podem tenir moltes il·lusions en la duració de la seva eficiència, car no existint raons d'ordre espiritual, el conglomerat es pot desfer al contacte del cop de pic de l'egoïsme personal insaciabla.

Això, però, no vol dir que hom hagi de considerar ineficaç tota reacció ocasionada per un efecte convulsiu, sinó que ella pot ésser el llevat

La candidatura de la «Dreta de Catalunya» no és partidista. Sols afirma els principis d'ordre davant la negació esquerrana.

que faci fermentar la massa envers ideals d'ordre superior que regulant els baixos instints i engendrant la convicció del propi sacrifici, posi a flor d'aigua tot allò que semblava inundat per la torrentada desoladora.

Un exemple clarivident ens en ha donat l'Acció Catòlica a Alemanya, a Bèlgica, a Holanda i fins a França mateix. Bèlgica sobretot, víctima del socialisme de Vandervelde, vegé en l'any 1909 aixecar-se un monument al fundador de l'Escola Moderna, Ferrer i Guardia, i en canvi avui les organitzacions sindicals catòliques i les presindicals que integren l'Acció Catòlica de la Joventut Belga i principalment la Joventut Obrera Cristiana, són la muralla que després de vint anys de lluita comença a barrar el pas a les escomeses socialistes i especialment del comunisme anàrquic.

Es que a casa nostra tardarem també tant de temps a reaccionar eficaçment enfront l'escomesa esmicoladora? Tot depèn dels motius que originin la reacció. Si són d'ordre purament material podem donar per segura la desfeta mentre no sorgeixi un ideal que els dignifiqui i els sublimi. En una visita que el Cardenal Mercier feu a la nostra pàtria digué a uns significats sacerdots: «Temo que el vostre país no resistirà l'escomesa i si la resisteix haurà rebut una ferida gravíssima, puix la pietat de la vostra gent, reflectida en certs actes que semblen més reunions de societat que actes de culte, serà insuficient per a oposar una valla prou resistent a l'empenta social dels enemics de Crist». Que no sigui tal com va predir el Cardenal.

Nosaltres tenim a favor nostre l'experiència dels belgues, dels alemanys, i fins dels francesos que s'han llançat a l'Acció Catòlica amb totes llurs energies i, encara que poc a poc, retornen les generacions al regnat social del Crist. Aixó és encoratjador i sobretot quan després dels desastres de la Gran Guerra s'ha palesat el gran valor de la «Pau». Les lluites violentes predicades pels enemics de Déu, culminades en el sovietisme rus, posen més de relleu la necessitat d'altíssims ideals que puguin ajuntar tots els homes en un sentiment d'amor i de fraternitat.

Contumàcia

"La Veu de Catalunya" dedicó a la candidatura de Derechas un editorial oscilante, entre ingenuo y despectivo. Comienza diciendo que dicha candidatura está formada principalmente de antiguos servidores de la Dictadura y del Tradicionalismo. Principalmente, no. De todo hay en la candidatura — dentro del amplio campo de los elementos unidos para la defensa de los intereses de la Religión, de la Familia y de la Propiedad, ineludibles para la organización de la Cataluña semiautónoma —; pero en lo tocante a los tradicionalistas, no puede negarse que han hecho honor, en aras de la unión, a aquella máxima generosidad que "La Veu" ha podido conocer tan bien como nosotros, y que sin embargo no quiso ser reconocida por el partido que "La Veu", representa; y en cuanto a los dictatoriales, "de menos nos hizo Dios", caro colega, cuando conviene afianzar tal o cual candidatura mediante el apoyo de tal cual exdictador. Esto lo sabe asimismo "La Veu" tan bien como nosotros. Pero, volviendo a la candidatura de derechas, sería tal vez un poco difícil señalar en concreto la filiación dictatorial de candidatos que "principalmente" forman aquella; y en cambio, abundan elementos independientes de todo historial partidista, que van a la lucha sólo por defender el triple ideal de la derecha en en estos momentos críticos para la reconstitución de la personalidad de Cataluña. Y aunque "La Veu" insiste en atribuir a las candidaturas de derecha, de todos los tiempos, una representación exclusiva del tradicionalismo carlista, ello es que en la candidatura que ahora se apresta a la lucha, la presencia de representantes de otros partidos, y por encima de éstos, la de los independientes, basta para darle el carácter de verdadera unión que se cierne sobre los intereses meramente partidistas.

Tira "La Veu" de dietario, según añeja costumbre suya cuando se trata de elecciones, y expone unos cuantos datos encaminados a recordar las veces que, desde 1909, ha tropezado

L' hora és arribada per a què tots els catòlics «deixant de banda interessos de partit»,
formin un front únic i compacte. (L'administrador Apostòlic de Girona)

la "Lliga" con candidaturas derechistas. ¿Y que? ¿Es que acaso las fuerzas ajenas a la "Lliga" necesitan la anuencia de ésta para presentar candidatura? Medradas estarían las derechas si su idealidad hubiese de vaciarse en los estrechos moldes de un partido. Podrán mancomunarse los partidos para el logro de un objetivo superior, o para contener el alud adverso de un común enemigo — como ahora trataba de hacerse, negándose a ello la "Lliga" —; pero sin mengua de la personalidad expansiva y de la libertad de acción de cada uno de ellos. ¿Tendrá algo que ver el caso presente con los de otras épocas o circunstancias? Si algo hubiera de deducirse de esa memoración, sería el reconocimiento de que la "Lliga" ha visto siempre con malos ojos la concurrencia electoral de partidos de derecha. La "Lliga" ha aspirado siempre a monopolizar el ideal derechista, agitándolo en un frasco de rimbombante rotulación, pero de escaso contenido.

Ahora, como antes, procura la "Lliga" incapacitar a los partidos de derecha, para decir, aplicándolo al caso presente: "Un voto dado a "Derecha de Cataluña" es un voto dado a la Izquierda". Es su martilleo ocasional erigido en tópico. He aquí el proceso de su raciocinio: — ¡No queremos a las derechas con nosotros! ¡No las necesitamos! — ¡No queremos tampoco que las derechas se presenten solas, porque nos distraen miles de votos! Es preciso que queden anuladas, para que podamos decir a la gente neutra:— Gústeos o no, tenéis el deber de votaros, por mandato de las normas pontificias. Aunque no seamos de vuestro agrado, debéis votaros siquiera en concepto de "mal menor". Y con añadirle la paradoja de que un voto dado a la derecha es voto otorgado a la Izquierda, ya está hecho el truco, y todos satisfechos.

He aquí porque la "Lliga" ha rechazado toda inteligencia con los elementos derechistas. He aquí cómo con su contumacia ha imposibilitado la formación de un frente único, tan indispensable para contener y rechazar a los enemigos de todo lo bueno y todo lo santo que en nuestra tierra tiene su asiento. No lo decimos para zaherir, sino para que se vea con cuánto fundamento hemos lamentado y seguiremos lamentando esa falta de unión que vuelve estériles las más fecundas empresas.

(De "Diario de Barcelona")

Discurs del Sr. Junyent

pronunciat en presentar, a Barcelona, la candidatura de la «Dreta de Catalunya»

Sensacionals revelacions, incontestades

Honorables senyors, volguts amics i cor-religionaris:

Gènesi de la unió de Dretes

Des de que el cap del Govern de la República, don Manuel Azaña, per treure el Crist de les escoles, implantar el laïcisme i realitzar tota classe de deportacions dient, que la República estava en peu de guerra, la Junta Regional del Partit Tradicionalista de Catalunya, va recollir el guant que havia llançat des del banc blau, propugnant un front únic contra la política tirànica de la República.

La Junta Regional, per mitjà d'un article publicat a «El Correo Catalán», llançà la idea de formar aquest front sota els postulats immutables de RELIGIO, PATRIA, FAMILIA i PROPIETAT.

Afortunadament, la iniciativa va tenir una bona acollida a tot Espanya.

Gairebé tota la premsa catòlica ho elogià i comentà favorablement. La premsa catòlica catalana i les associacions d'aquest matíç, amb el seu entusiasme, ens animà a seguir avant.

En realitat, això ens donà forces per continuar el nostre camí, i molt més encara quan reberem l'adhesió d'una entitat tan important com «Propaganda Cultural Catòlica» que compta, en la nostra ciutat, amb més de deu mil associats.

Començarem a confeccionar el nostre programa, posant-nos al marge de tota política que pogués representar una força coactiva. Es dir, deixarem a tots els sectors coaligats en la més completa llibertat d'acció, i nomenà uns delegats per a què poguessin negociar amb tots els nuclis de dretes catalanes.

Gestions amb la "Lliga,,

Complint el seu comès, missatgers de la tan desitjada unió, anaren a parlamentar amb la «Lliga Regionalista» per demanar-li el seu apoi

per tal d'assolir la confecció d'una candidatura única.

En aquest espai de temps, començaren les dificultats. Una de les principals, consistia en què la «Lliga» no volia formar part de la candidatura que nosaltres havíem designat amb un comú denominador, per tal d'evitar sensibles divisions.

Vençuda aquesta dificultat, perquè la «Lliga» a l'últim va reconèixer la seva equivocació, quan tot semblava arreglat i resolt, els membres dirigents de l'agrupació regionalista, varen volguer que s'entenguessin, en les negociacions, directament els caps de partits.

En efecte, se'm va anunciar i vaig rebre la visita d'una figura destacada de la «Lliga Regionalista» que em va llegir el manifest electoral que dita entitat política havia confeccionat.

Vaig contestar que aquell manifest era una rectificació de la política adoptada per la «Lliga» durant la passada Monarquia, puix com sabeu, era indiferent en forma de govern i en religió que, a la seva manera de veure, eren els factors que podien dividir.

Dintre de la seva casa hi cabien tots, tant els catòlics com els maçons; els protestants com els esperitistes.

D'aquí en va néixer aquell famós lema de la «Lliga»: «Monarquia? República? Catalunya».

Em semblà a mi que faltava a aquest lema si feia acte de fe republicana...

Aquesta conversació, era solament una apreciació meua que, com veieu, tocava únicament a la «Lliga».

Després vaig parlar en nom de la Conjunció de Dretes, NO EN EL DE LA COMUNIO TRADICIONALISTA, de les futures tasques a realitzar.

Qui va fer impossible l'entesa

Entesos ja, i quan anavem a despedir-nos, vaig preguntar al visitant per la nova candidatura. Començà a citar-me noms. Tots de la «Lliga», i quan li vaig preguntar: I què reserveu per la Comunió Tradicionalista i per els altres sectors que no són de la «Lliga»? va contestar: «Vosaltres no podeu figurar ni amb un sol nom en la candidatura...» (Espectació).

«El vostre nom seria funest...» Això, amics meus, esdevingué tal com us ho dic: Us ho juro sobre la meua consciència, per l'ideal que he

sostingut des de que vaig néixer, i que desitjo que em serveixi de mortalla. (Grans aplaudiments).

I això, senyors i amics, m'ho varen dir aquells que en un armari on encara no s'hi han ficat les arnes, hi guarden la casaca de ministre de la Monarquia, amb l'esperança de que la tornaran a emprar com a ministres de la República. (Aplaudiments.)

Aquesta és l'història del procés que teniu el deure d'escampar, doncs s'ha mentit molt amb motiu d'aquestes negociacions.

I per que no es digui que és tendenciosa, invoco el testimoni d'homes de molt prestigi, completament aliens a la nostra organització política, que els hi consta la generositat amb què anava a portar-se a cap aquesta unió per part dels tradicionalistes. (Grans aplaudiments).

Greu acusació

Jo he dit, i sostinc, que la responsabilitat del resultat d'aquestes eleccions, ha de recaure sobre la «Lliga Regionalista», que... (els aplaudiments impideixen sentir les últimes paraules de l'orador.)

Caigui també sobre ells, la responsabilitat que pugui reportar la seva entorpidora candidatura que escampa la confusió.

Escrúpols de consciència

que difundeix la «Lliga»,

I anem a tractar d'un altre punt. Es aquell dels temorosos que diuen que els vots que ens donaran a nosaltres són uns vots perduts. Heus aquí un altre sofisme, un altra astúcia. Qui té més probabilitats de guanyar, ells, els radicals, o l'«Esquerra»? Perquè, anant amb la teoria del mal menor i calculant les probabilitats, tal vegada seria qüestió de votar els radicals (aplaudiments) o el Partit Catalanista Republicà.

Les dretes a Lleida i a Tarragona

I encara hi ha més. Es necessari que ho sabeu tot. Els carlins i regionalistes de Lleida i l'«Associació Catòlica» s'havien entès. S'anava a confeccionar una candidatura en la qual es deixaven tres llocs pels regionalistes, dos pels carlistes i tres pels catòlics. Estava ja tot fet quan la «Lliga» va intentar coaligar-se amb

els socialistes i radicals de Lleida. Naturalment, les dretes protestaren d'aquesta actitud i es va trencar el pacte.

A Tarragona, segons tinc notícies, ha succeït o està a punt de succeir el mateix.

Però el més indigne d'aquesta actitud, és que aitals decisions no les prenguéss la «Lliga» des d'un començament, sino després de tres setmanes de negociacions, i en vigílies de llançar el manifest a l'opinió.

Davant de tot això, els que avui integren la nostra candidatura anaren a consultar homes eminents l'actitud que devien adoptar davant d'aquest conflicte. Prenguérem una resolució. Hem aixecat la bandera de Crist, i com no volem ésser d'aquells homes febles i poc coneguts de que parlava Chateaubriand, sino homes que no miren el número dels enemics ni el resultat de la batalla, homes, en fi, que compleixen amb el seu deure... (Ovació inmensa que no permet sentir el final del paragraf.)

La candidatura de la dreta

Agermanats pels principals catòlics, s'han agrupat sota la coalició de dretes, el Comitè de Defensa Social i altres importants sectors d'opinió que anteposen als seus interessos polítics, el suprem ideal de la religió. Amb tots ells ens entenem perfectament. (Gran ovació.)

S'ha arribat a formar una candidatura en la qual hi ha, excepte la meua humil persona, representacions de la Ciència, del Comerç, de la Cultura, tots agermanats pel suprem ideal catòlic. (Ovació.)

Jo us demano per a tots aquests homes un aplaudiment. (Ovació pronunciada durant llarga estona.)

Ja ho veieu (dirigint-se als candidats). Aquí teniu la representació d'un poble catòlic. Són els soldats d'una Causa que seguint les petjades dels seus avant-passats, anteposen a Crist a tot principi. Ells us ajudaran.

Aquí tenim el poble disposat al sacrifici. El conec des de fa molts anys i sé que no vacilarà en arribar fins a l'últim sacrifici, per tal d'evitar l'avenç d'aquells que envileixen la nostra terra, —He dit. (Coronà el magnífic parlament del senyor Junyent una gran ovació que durà llarga estona.)

Notes electorals

«Diari de Girona» té entre cella i cella els monàrquics. Els blasme més fort que dedica a la nostra candidatura és que és monàrquica. I consti que això és fals.

La nostra candidatura és de coalició dretana i en ella hi cap tothom que defensi els nostres principis, per damunt dels polítics. Que s'hi troben monàrquics de la passada monarquia, ben vinguts siguin; que hi ha tradicionalistes, ja no cal dir-ho; que hi ha àdhuc republicans que pensen en catòlic, molt bé; que hi ha persones indiferents a aquests temes, superiorment. El que precisa en aquests moments és actuar com a fills dòcils de l'Església i complir les seves assenyades normes, i no com a fills rebecs.

Convé que els elements catòlics independents i els que hi ha també, molt respectables, dins l'organització de la «Lliga», s'enterin que aquesta ha estat la causant de la ruptura de la coalició ciutadana de dretes, en la ciutat de Lleida.

Volia la «Lliga Regionalista» que s'anés juntament amb els Socialistes, Radicals, Acció Catalana, Riu, Llari, etc., i que la candidatura portés l'etiqueta republicana.

No es volgué tenir en compte el programa traçat en el manifest de la Lliga ciutadana, en el què hi havia agrupades les forces del partit tradicionalista, «Lliga» i catòlics apolítics.

El dissabte, dia 5, a les deu de la nit, al Foment Republicà de Sans (Barcelona), el conseller de Governació de la Generalitat senyor Terradelles, passà revista als «escamots» de dita organització, als quals pensa confiar un important servei d'ordre en relació amb la propera campanya electoral.

Quin deurà ésser aquest servei?

El senyor Macià durant aquests dies no roman ni un sol dia a la Generalitat. Tot just arribat de fer discursos electorals als pobles de Lleida, va marxar cap a Tarragona i Tortosa a fer el mateix discurs que als pobles lleidatans. Per cert que a Tortosa tingué tot un èxit.

Marcel·lí Domingo però, està a l'aguait i no serà fàcil que Macià li sostregui els vots, puix aquest ha perdut ja la confiança popular.

La «Lliga» avorreix els qui serviren la Dictadura; però a estones, i quan li convé, s'abraça amb ells. Aquí teniu el cas Gay de Montellà.

Aquest senyor fou nomenat per la Dictadura advocat assessor de la Confederació Hidrogràfica del Pirineu Oriental, del que va ésser desposseït pel Govern d'en Berenguer i per pressió de la «Lliga».

Ara, però, el fa candidat.

En ço que fa referència a l'Esquerra Republicana de Catalunya, són massa evidents els seus símptomes de descomposició perquè calgui insistir-hi. Els seus mateixos elements han enjudiciat amb prou severitat i documentació la tasca d'aquest partit perquè el criteri de l'adversari pugui afegir-hi més eloqüència. És natural, doncs, que la seva defensa davant d'aquestes eleccions, per a ella decisives, hagi d'acudir a la desesperació, donat el temperament i la moral política dels seus homes.

A Santa Coloma de Farnés els elements dretans estaven indecisos davant el fraccionament de les candidatures conservadores. En Solé, advocat, va visitar el cacic màxim de la «Lliga», Agustí Riera, per veure si era possible la conciliació, però aquest va dir-li: Amb els carlins, res, res i res. I girà l'espatlla.

I Santa Coloma s'ha aixecat a peu dret a favor de la nostra candidatura.

El Comitè Electoral de la Candidatura de «Dreta de Catalunya» d'aquesta ciutat, fa avinent a tots els *cavernícoles* que ha instal·lat les seves oficines a la *Caverna* número 12 de la Plaça de Clarà. Allà en una de les seves espaioses sales, es despatxen amb promptitud exemplar tota mena de consultes de matèix electoral.

La important societat cassanenca «Centre Catòlic» de la Selva, davant la desunió dels elements de caire dretà en les vinentes eleccions, gràcies a la intransigència de la «Lliga Regionalista», ha pres l'acord de apoiar únicament la candidatura de la Dreta de Catalunya, a les comarques Gironines.

Que en prenguin nota les dretes de tot arreu.

Diuenge tingué lloc un miting electoral de l'Esquerra al poble de Les Preses. Féu la presentació dels oradors don Ramón Farigola, (a) Pedreguet, el qual ha batut el rècord de les afiliacions polítiques. En concedir la paraula al seu *tocayo* i regidor de l'Ajuntament d'Olot don Ramon Calm, digué textualment:

—Ara us parlarà un peix que es porta l'oli.

Ja ho crec, que se'l porta! Que ho preguntin, si no, a En Gil Vidal i a les minories obrera i d'Acció Catalana de l'Ajuntament d'Olot.

La «Lliga» no es vegé amb cor de donar abans d'ahir, un miting a Girona que havia anunciat. En canvi ahir el celebraren els tradicionalistes amb un esclatant èxit. On és la seguretat de la «Lliga», doncs, per parlar tant del llançament de vots, única campanya seva?

Circumscripció de Girona

Candidatura de la Dreta de Catalunya

Maurici de Sivatte de Bobadilla
Advocat

Joan Soler Janer
Advocat i Periodista

Enric Sagnier Vidal
Comerciant i Advocat

Xavier de Ros de Dalmasas
Advocat

Srta. Angels de Janer de Milà de la Roca
Publicista

Benet de Pomés de Pomar
Comte de Santa Maria de Pomés, Advocat

Ramon Gassió Bosch
Metge

Miquel Martí Cabrer
Advocat

Joaquim de Sarriera i de Lossada
Advocat

Arcadi de Senillosa i de Gayolá
Baró V. de la Roda, Hisendat

Geroni Figa i Sala
Comerciant

D'ací, d'allà i d'acullà

Els nostres candidats

El culte advocat, primogènit del Marquès de Barbarà i Baró de Santa Pau, don Joaquim de Sarriera i de Lossada, i el reputat metge don Ramon Gassió Bosch, estant recurrent el districte d'Olot, copsant arreu les més falagueres impressions.

Els propietaris es recorden de què en ocasió de discutir-se a Madrid el plet dels rabassaires els Abadal, Rahola i Estelric segellaren la boca, prudentment. I que havien de dir, si son el Centre! Es la tàctica del bon burgès: Qui no vulgui pols que no vagi a l'era, i el forn no estava per pastels de crema.

I als propietaris catalans els defensà un diputat salmantí: Lamamié de Clairac.

Els catòlics a la vegada, recorden també que, quan l'article 26 de la Constitució, el Patriarca Abadal pronuncià un discurs ple de *seny*, o sigui molt fred i molt formulari. L'entusiasme l'esmerçaren els altres. I a l'hora de la votació el senyor Estelric es trobava a Barcelona, ben tranquillet.

Avantatges d'esser Centre. El dictat de cavernícoles desdiria d'uns homes que, de tan equilibrats, tot ho concilien.

I naturalment, com la gent pensa i recorda, els candidats de la Dreta Catalana triomfen ja abans de la lluita.

El conte de l'Irlandès

La «Lliga» parlant *ex-càtedra* i a la manera de Pontífex laic, va dir molt seriosament a quants elements integren la «Dreta de Catalunya», en les darres eleccions de Diputats a Corts:

—Vosaltres seria millor que no presentessiu candidats i que ens ajudessiu a nosaltres.

I aquells així ho feren.

Vingueren després les eleccions de Diputats a la Assemblea de la Generalitat, i la «Lliga» demanà l'apoi.

I les dretes (la «Lliga» diu que és *centre*) també la complagueren.

I venen les eleccions del dia 20, i la «Lliga» que s'ha crescut amb les anteriors concessions, exigeix ara

que les dretes fassin novament altre tant. Però com amb condicions vexatòries les dretes no li fan cas, posa el crit al cel i no sap a quin costat toca. D'aquí a aquí és més dreta que els integristes; després més centre, que la Rambla del idem, i encara després, més liberal que Riego i més republicana que Azaña. I amb un *poupourri* així la gent el que veu és que no és res. Un panell de campanar i un partit clàssicament burgès que fa tots els papers mentre en pugui treure profit.

Bé, i el conte de l'Irlandès, em dirà el lector? Doncs aquí va i com l'anell al dit. Es el que té fer favors a qui no els mereix.

A Irlanda la gent te molta devoció a Sant Patrici. Un dia un home molt viciat es trobava sense una blanca i decidí demanar-la al Sant. I va fer cap a l'església i agenollanse davant el seu altar exclamava:

—Sant Patrici, no tinc una moneda! Els meus fills però tenen gana i no se com fer-ho! Ja serè un bon pare de família! Doneu-me al menys cinc xelins, puix ja veieu la meva necessitat!

El rector, que sentí el dissortat, pensant regenerar-lo, s'hi acosta de puntetes i deixè caure a la seva butxaca quant tenia en el moneder: tres xelins i sis penics.

A la tarda el bon rector sortia a passeig quan va trobar el seu feligrés embriac.

—I doncs—el reptà severament el rector—aix compliu les promeses fetes aquest matí? Jo he estat el Sant Patrici, cregut de que serieu un altre.

—Ah!—respongué l'embriac.— Es dir que vos sou Sant Patrici? Doncs així, sapiguen-ho—bo i agafant-lo pel coll—que em deveu un xelf i sis penics.

Els procediments de l'Irlandès i de la «Lliga» són ben homòlegs. Els favors els converteixen en exigències.

Unió amb no republicans? Mai!

Tothom, fins les pedres del carrer, demanava la unió de dretes. Però això equivalia a que la «Lliga» pogués quedar mediatitzada, amb detriment del seu prestigi de dominadora (*O tempora!*). Era precis cercar un cas consciència—com els que de temps sap plantejar—per a què, refusant la unió, les restants i veritables dretes votessin la seva candidatura. S'estudia i es medita i per fi es troba el pretext i el cas.

No és hora ni de Repúbliques ni Monarquies.

Es hora de defensar la civilització cristiana a Catalunya

La «Lliga», tan republicaníssima, que mai per mai havia ni volgut veure el darrer Borbó, i que en plan-tejar Cambó el famós dilema «Monarquia?, República?-Catalunya?» Decididament va contestar: República, República, no podia consentir que cap aliat seu no portés gorra frígia. Vet aquí un bon pretext, amb què ningú hi atinà quan la Solidaritat, malgrat de que l'objectiu a assolir tenia menys importància que el d'ara.

Faltava el cas de consciència. Però es trobà fàcilment. Si algú vota a les dretes llança el vot i afavoreix l'Esquerra, sense oblidar que baix la bandera de la «Lliga» hi militen solament reduïdíssims efectius.

La posició de la «Lliga» és la del portuguès del conte: Un portuguès es negava, quan, en passar vora seu un home, li digué: Si em salves et perdono la vida.

Aquí la famosa «Lliga» amb els seus casos de consciència, enfangada fins al coll, també diu a les dretes: Si em salveu la vida, votant-me, perdono la vostra. Però les dretes la deixen cantar, puix, el truc dels casos de consciència és massa gastat, i qui corre més perill d'ofegar-se és la «Lliga» i no els altres.

Catòlics anticlericals

Dies enrera un jove, dels més significats del «Casal Català», articulista de «La Ciutat d'Olot», orador obligat en actes de propaganda i fins quelcom poeta, per tant, dotat d'aquesta ingenuïtat que sol acompanyar els temperaments sentimentals, discutia animadament amb altre que no era de la seva escola i més amic de les realitats. Aquest, i ara no parlem en broma, deia:

—La posició d'«Acció Catalana Republicana» és verament inestable i equívoca, i per la llei de la gravetat política fatalment aquest partit entrarà en una franca descomposició, més o menys lenta, o bé i en bloc haurà de refundir-se amb l'Esquerra. No té conciliació possible el segell de catolicitat i de conservadorisme de persones ben destacades i l'article 28 i alguns altres de la Constitució que aprovaren les Corts amb aquiescència del partit.

—Oh!—objectà el simpàtic i entusiasta jove—les coses no es confonen com abans, i nosaltres, som catòlics, però anti-clericals.

En una època en la qual abunden els monàrquics sense rei, els conservadors que es pleguen de braços davant l'incendi de les esglésies i convents, partits governants que escometen l'autoritat a trets i persones investides dels més alts càrrecs que menacen amb re-

volucions socials d'esser-les-hi adverses les eleccions, no podien mancar, en aquesta paradoxa constant, els catòlics anti-clericals.

Complanta augustiniana

I ja que parlavem del «Casal Català», diumenge passat en la seva sala gran, es proclamaren els candidats al Parlament de Catalunya. Tots els oradors fetejaren la «Lliga», però de quina manera!

El bonatxàs de don Candi Agustí, amb la candorositat que indica el seu nom patronímic, se n'escriu-ria estona després en el Casino:

—Veureu que la «Lliga», a la darrerria, sempre trenca els plats trencats, m'enteneu? I en canvi a aquests carlins ningú els diu res. No hi ha dret a blasmar-nos tant, quan som més republicans que no pas tot el «Casal» a l'empès. Si s'hagués fet la unió de dretes encara es comprendrien els atacs, però per això mateix no l'hem volguda: Per a què ningú pugui ni dubtar de la nostra lleialtat al règim.

La complanta del senyor Agustí ens fa pensar en un conte, que no sabem si consta en el vast repertori del seu cunyat: En un poble de per aquí, un pobre alienat corria pel carrer dient que era Déu. Tement els veïns alguna bitlla, el prengueren i el lligaren, però quan més li estrenyien els cordills, més el beneït anava dient el mateix. Una pobre vella es compadí d'ell, i li digué:

—Però, no ho digueu més, això!

—Bona dona—respongué l'interpel·lat—si dient que sóc Déu, em tracten així, què em passaria si digués que sóc altra cosa!

Si fent tantes bravates de republicanisme és tan combatuda la «Lliga», com ho seria de no fer-les, deu pensar don Candi!

Uns que estan de broma

En un dels darrers números d'*El Be Negre* hi havia una caricatura molt xocant: en Ventosa donava una puntada de peu a *Diario de Barcelona* i *El Correo Catalán* i un periodista li preguntava:

—Perquè ho feu?

—Perquè són monàrquics, deia Ventosa.

—Home, també ho sou vosaltres, tornava el periodista.

—Precisament per això ho faig.

Qui els va creure a aquests republicans del 10 d'Agost! Ni ells mateixos.

La «Lliga» per damunt de tot, cerca els interessos del partit i a ells tot ho sacrifica.

Un republicà de tota la vida

No ens agrada llevar la fama a ningú i en dubtar del republicanisme de la «Lliga» hi ha que exceptuar un nom: El de don Joan Capdevila Corominas, republicà de molts anys i panys. I a aquest apropòsit es pot contar una anècdota:

Un dia, fa uns sis anys, al Casino uns forasters prengueren seient en una tertúlia en la qual hi havia en Capdevila, o sigui en la qual ell consumia el torn en pro i en contra, amb la seva verboricitat tan animada i atraient. Ja coneixeu en Capdevila: Jo faré, jo diré; l'Azaña és íntim amic meu; amb Herriot m'hi tutejo; amb en Carner ens partírem un pinyó; en Cambó no fa res sense el meu consell, etc.

En Capdevila terminà la peroració, ço que vol dir que s'en anà, i com no cal regatejar-li, és home de gran presentació i com havia deixat entreveure el seu republicanisme, llavors que un republicà era una mena de *avis rara*, un dels forasters digué a un seu veí:

M'extranya que un senyor així de tanta talla pugui ésser republicà.

—El que no pot ésser és monàrquic, respongué l'interpel·lat. Que no l'ha sentit? Com vol que aquest senyor pugui ésser monàrquic sabent, com sap, que no podria ésser rei?

Odissea d' un manifest

Antoni Dot-Arxè, hel·lenista, poeta i filòsof, tot d'una peça (de 5 cèntims) volia fer el seu manifest valguent-se de les gales de la versificació.

Es reuní el Comitè d'Esquerra i el seu cap i mans Ramón Aubert va dir, amb la solemnitat que acostuma:

—Jo sóc home pràctic i em sembla una beneiteria escriure uns versos que ningú tindria humor de llegir-los. I això que Aubert no coneix segurament aquella memorable «Oda a Mir Mas de Xexàs» composada pel candidat i que acaba amb el tendre «espeternegar d'una musa» que realment impressiona.

Antoni Dot-Arxè, llavors, es decidí a fer el manifest en prosa galana i gentil, i un vespre després de fer parar la ràdio que han muntat a cà la República, es comença la lectura del document:

«Ciudadans! Les psíquiques cogitacions en les quals, la hiprestèsia de les neurones (que desenvolupen les infra-exacerbacions dels ignots sentiments del subconscient més prísti, davant l'albada de la llibertat)

hi cobra una intervenció sistòlica i sintètica, reben un goig eteri en voleiar per l'atzur com libèl·lules tornasolades, fosforecents i rutil·lants, per la inversemblant estructuració de les voreres del intel·lecte, portada a terme per la gloriosa Revolució.»

Ramon Aubert digué:

—No són les eleccions de diputats pel Parlament català? Doncs per què el manifest no ha d'èsser en català, també?

L'Aubert tenia raó. El manifest fou endreçat i la ràdio va desencaparrar els oients que ja badallaven.

Les dues candidatures de més valua

Clarament i sense discussió possible. Són les de la «Dreta de Catalunya» i la d'«Acció Catalana-Republicana». En elles hi ha gent de tots els estaments i professions, i, entre els primers, persones d'executòries i pergamins. En una el Baró de la Roda, el Comte de Santa Maria de Pomès i don Joaquim de Sarriera, i en l'altra don Joan de Garganta.

Que bonic, ens deia un, que en ambdues candidatures els de sang blava vagin plegats amb els fills del poble. Aixó és la veritable democràcia!

La importància de la premsa olotina

Aquest dia en Quimet Danés fullejava en la Biblioteca Municipal uns números de la revista que s'edita a Olot, *Espero Catolika* i quals subscriptors son gent d'Anglaterra, Bèlgica, Txecoslovaquia etc. Ple d'entusiasme va encarrir a un visitant la transcendència del fet, quan aquest, amb envejable humor, li respongué:

—No cal fer tantes bocades d'aquesta revista, tenint com teniu a Olot, d'abans de Motussalem, un periòdic que s'escriu pels xinos.

—Vós esteu equivocat, respongué en Danés, arxiu vivent de les coses d'Olot.

—I què hi he d'estar. Llegiu «El Deber»: «Quin encert la designació d'En Dorca per candidat, per la defensa de la Religió, de l'Església, dels seus Ministres i dels seus Acòlits».

Veritablement estava massa irònic aquest lector de «La Ciutat d'Olot». Als convertits s'els ha de tractar amb més consideració.

Imprenta de Pere Alzamora.—Olivellers, 16, OLOT

No malverseu els sufragis. Un vot a la «Lliga» pot motivar el triomf de l'«Esquerra».
